

jat. 20. 11. 1963

7

Salon (ent. Uskelaa) Isonkylän Ketohaän rauniokalmiston tarkastus 26. 9 1963. Kertomukseen kuuluu kaksi karttaliitettä. Tarkastusmatkalla saadut löydöt on luettelointi seuraavasti: KM 16135. Ks. myös A. Europaeus, kaiv. kert. ja tark. kert. 1913, 1914, 1917 ja 1923. M.A. Tallgren, kaiv. kert. 1912. A. Hackman, kaiv. kert. 1914, 1915. E. Kivikoski, kaiv. kert. 1931 sekä Leppäaho, Salon Isonkylän muinaisjäännösten inventointikertomus.

Mainittuna päivänä olin merkitsemässä Salon Isonkylän alueella olevia rautakautisia rauniohautoja Salon kaupungin rakennuskaavaan keskittyen Ketohaän alueeseen, sillä Salon kaupungin puolella näitä Isonkylän raunioita ei ole muualla säilynyt Leppäahon inventointikertomuksessa mainittua rauniota nro 6 lukuunottamatta, joka sekin on erittäin epävarma tapaus. Sen sijaan Ketohaän metsäpalstalla muinaisjäännökset ovat melkein samassa kunnossa kuin tämän vuosisadan alussa.

Ketohaka sijaitsee Salon kaupungin keskustasta n. 2 $\frac{1}{2}$ km pohjois-koilliseen, n. 1 km koilliseen Salon Vanuntehtaasta, Hämeenajan länsi-pohjoispuolella olevassa metsikössä. Suurin osa Ketohaän raunioalueesta kuuluu nyt Salon kaupungin omistukseen (Europaeuksen kartassa rauniot 1-10), ja ainoastaan Europaeuksen kartassa mainittu raunio nro 11 on Hämeenajan tilan maalla.

Kuten jo alussa mainitsin, Ketohaän raunioalue on suhteellisen hyväkuntoinen. Se sijaitsee kauniilla metsäpalstalla, jonka maapohja on osaksi kallioperäinen. Rinne viettää heikosti etelään, Uskelanjoki laaksoon. Ketohaän metsä-

saran eteläpuolella aukeaa tasainen viljelty peltoalue, joka ulottuu aina Uskelanjokeen asti. Polun vieressä olevaa vajaa lukuunottamatta Ketohaän metsäsarka on täysin rakentamaton ja raivaamaton, joten kalmistonalueetta kehystävä maisema on erittäin ehjä.

Tarkastaessani Ketohaän kalmistoa totesin siellä seuraavat mainitsemisen arvoiset asiat:

Europaeuksen karttaan merkittyä rauniota 9 on hieman hävitetty Hämeenojalle vievän tien levitysvaiheessa poistamalla raunion itälaidan reunuskiveystä. Maanviljelijä Hämeenoja kertoi, että hän oli kunnostanut ko. tietä n. vuosi sitten. Raunion 9 itälaidassa oli ollut erittäin isoja kiviä, jotka oli ajettu tien vastakkaiseen laitaan, missä ne olivat ~~siellä~~ vielä jäljellä. Leikkauksessa näkyi osaksi harmahtavaa, osaksi mustahkoa maata sekä nokista kiveystä. Poimin kulttuurikerroksesta palaneita luunsiruja sekä keramiikkaa (KM 16135). Rauniota 9 ei ole aikaisemmin tutkittu.

Ketohaän poikki kulkevan kärrytien pohjoispuolella sijaitsevat rauniot 1-2 ovat huonossa kunnossa. Näiden jo entuudestaan tutkittujen raunioiden kiveys on täysin poissa alkuperäisistä asemistaan. Nähtävästi pikkupoikien toimesta on kiveystä kaivettu ja tehty siihen käytäviä. Raunioiden 1-2 etelä-kaakkoispuolella oli kuitenkin kiveyksiä, jotka ovat nähtävästi hautalatomuksia.

Suunnitteilla olevan yleiskaavan mukaan Ketohaän metsäpalsta on ostettu alunperin asutustarkoituksiin. Tällä hetkellä näistä suunnitelmista on kuitenkin luovuttu, ja näyttää ilmeiseltä, että Ketohaän kalmistoalue merkitään kaavaan erikoisalueena Muinaistieteellisen toimikun-

Raunioiden 3-5 sijaintia oli vaikea täydellä varmuudella tunnistaa.

nan Esihistoriallisen osaston ehdotuksen mukaisesti. Salon kaupunki on ottanut hoitaakseen kuuden rauhoitustaulun kiinnityksen Ketohaan muinaisjäännöksiin. Kaupunki on aloittanut myös kasvillisuuden puhdistuksen Ketohaan kalmistoalueella mm. ajamalla sieltä risut pois ja harventamalla puustoa. Salon kaupungille on luonnollisesti lähetetty rauhoitusmääräys Ketohaan kalmiston johdosta, ja siihen on saatu kuitattu vastaus.

Helsingissä 29. 11 1963

Anna-Liisa Hirviluoto
Anna-Liisa Hirviluoto

Salo, Isokylä
Ketohaka

A. Europæus kesäk. 1914.

